

Obsah

O autorovi	11
Úvodní slovo autora	13
1 Podstata peněz	17
1.1 Stručná historie peněz	17
1.2 Definice peněz	26
1.2.1 Funkce peněz	26
1.2.2 Co jsou peníze	26
1.2.3 Peněžní agregáty	28
1.2.4 Peněžní agregáty podle České národní banky	30
1.2.5 Peněžní agregáty podle eurosystému	34
1.2.6 Peněžní agregáty Fedu	35
1.2.7 Porovnání ukazatelů peněžní zásoby	38
1.3 Tvorba a zánik peněz	39
1.3.1 Kde, jak a kdy vznikají a zanikají peníze?	39
1.3.2 Poskytování úvěrů bankami nebankovním jednotkám	44
1.3.3 Úročení vkladů a jiných závazků bank vůči nebankovním jednotkám	91
1.3.4 Koupě majetku a služeb bankami od nebankovních jednotek	95
1.3.5 Výplata platů a odměn zaměstnancům a statutárním orgánům bank	98
1.3.6 Výplata dividend a tantiém akcionářům bank	101
1.3.7 Zánik peněz	102
1.3.8 Platby mezi klienty těžce obchodní banky	105
1.3.9 Platby mezi klienty různých bank v domácí měně	105
1.3.10 Emise dluhových a kapitálových cenných papírů obchodní bankou	109
1.3.11 Emise dluhových a kapitálových cenných papírů klientem ...	111
1.3.12 Tok peněz přeshraničními investicemi	111
1.4 Likvidita a rezervní požadavky	118
1.4.1 Likvidita a rezervy bank	119
1.4.2 Funkce rezervních požadavků	132
1.4.3 Mechanismus rezervních požadavků	138
1.4.4 Rezervní požadavky České národní banky	144
1.4.5 Rezervní požadavky eurosystému	151
1.4.6 Rezervní požadavky Fedu	156
1.5 Peněžní báze	160
1.6 Peněžní multiplikátory	162
1.7 Příklad bankovního systému bez centrální banky	164

1.8	Příklad bankovního systému s centrální bankou	170
1.8.1	Centrální banka bez oběživa a bez rezervních požadavků	170
1.8.2	Centrální banka s oběživem a bez rezervních požadavků	171
1.8.3	Centrální banka s oběživem a s rezervními požadavky	181
1.9	Struktura rozvah a výsledovek obchodních bank	187
1.9.1	Obecně přijímané účetní zásady USA	187
1.9.2	Mezinárodní účetní standardy	189
1.9.3	Směrnice Evropských společenství	190
1.9.4	Právní rámec účetnictví v České republice	193
1.9.5	Úloha účetnictví v regulaci finančních institucí	197
1.9.6	Účetní podvody	198
1.9.7	Rozvaha a výsledovka českého bankovního sektoru	199
1.10	Struktura rozvahy a výsledovky centrální banky	214
1.10.1	Úloha centrální banky	214
1.10.2	Dvě schémata rozvah centrálních bank	236
1.10.3	Příklady rozvah a výsledovek centrálních bank	243
1.10.4	Správa cizoměnových rezerv	262
1.10.5	Ražebné	269
1.10.6	Příčiny ztrát centrálních bank	272
1.11	Teorie svobodného bankovníctví	281
1.11.1	Podstata svobodného bankovníctví	281
1.11.2	Svobodné bankovníctví ve Skotsku	283
1.11.3	Svobodné bankovníctví v USA	286
1.12	Definice obchodní banky	287
2	Vývoj názorů na podstatu peněz	289
2.1	Neoklasický model a peněžní teorie produkce	290
2.2	Diskuse o podstatě peněz	301
2.2.1	Metalisté proti nominalistům	301
2.2.2	Čistý úvěr Wicksella	304
2.2.3	Knappova státní teorie peněz	305
2.2.4	Schumpeterova teorie peněz jako sociální instituce	306
2.2.5	Taylorův úvěrový systém	308
2.2.6	Bezhotovostní ekonomika Hahna	308
2.2.7	Keynes, Robertson a sporná teorie komoditních peněz	309
2.2.8	Dahlberg od komoditních peněz k symbolickým penězům	310
2.3	Banky jen jako zprostředkovatelé	311
2.3.1	Teorie bank jako zprostředkovatelů	311
2.3.2	Cannan a šatní teorie bank	314

2.4	Banky a vkladový multiplikátor	315
2.4.1	Podstata vkladového multiplikátoru	316
2.4.2	Pevný a proměnlivý multiplikátor	318
2.4.3	Marshall a princip bankovních rezerv	319
2.4.4	Elementární verze teorie multiplikátoru Whitea	321
2.4.5	Bankovní úvěr podle Phillipse	323
2.4.6	Pevný multiplikátor podle Fischera a Bouniatiana	325
2.4.7	Expanze bankovních úvěrů podle Angella a Ficeka	326
2.5	Proměnlivý multiplikátor	332
2.5.1	Podstata proměnlivého multiplikátoru	332
2.5.2	Limit úvěrové expanze a multiplikace vkladů jako příčina cyklu podle Misese	333
2.5.3	Hawtrey mezi Marshalllem a Keynesem	335
2.5.4	Pigouova teorie peněz a bankovníctví	336
2.5.5	Hayekova elasticita peněžní nabídky a maximální limit na tvorbu úvěrů	338
2.5.6	Omezená elasticita úvěrového systému a horní bod zvratu ekonomického cyklu podle Röpkeho	341
2.6	Tvorba peněz bankami	343
2.6.1	Podstata tvorby peněz	343
2.6.2	Banky a model čistého úvěru podle Wicksella	345
2.6.3	Hodnota a rozdělování podle Davenporta	347
2.6.4	Tvorba peněz bankami a praktický metalismus podle Witherse	347
2.6.5	Banky podle Schumpetera	349
2.6.6	Banky a budoucí ekonomika podle Hahna	353
2.6.7	Wicksellův teoretický model a institucionální omezení podle Fannoa	355
2.6.8	Robertson a mzdový a peněžní systém	357
2.6.9	Keynes a <i>Pojednání o penězích</i>	360
2.6.10	Škola Midland Bank	363
2.6.11	Rezervy a úroveň důvěryhodnosti podle Garise	364
2.6.12	Funkce bank podle De Vittioho de Marco	365
2.6.13	Teorie bankovníctví podle Lugliho	366
2.6.14	Dahlberg a banka jako hodnotitel aktivit svých dlužníků	367
2.6.15	Americká škola teorie kvalitativního úvěru	368
2.6.16	Tradice svobodného bankovníctví a banky a ideální systém výměny podle Meulena	370
2.7	Shrnutí	373
3	Měnová politika	375
3.1	Podstata měnové politiky	375

3.2	Nástroje měnové politiky	379
3.2.1	Operace na volném trhu	379
3.2.2	Automatické nástroje	383
3.2.3	Česká národní banka	384
3.2.4	Eurosystém	397
3.2.5	Fed	399
3.3	Operační cíl	405
3.4	Zprostředkující cíl	417
3.4.1	Cílení peněžních agregátů	417
3.4.2	Monetaristé	419
3.4.3	Využívání peněžních agregátů	421
3.4.4	Cílení měnového kurzu	424
3.5	Konečný cíl	426
3.5.1	Cenová stabilita	426
3.5.2	Definice inflace	430
3.5.3	Jmenovitě a reálné úrokové míry	433
3.5.4	Deflace	436
3.6	Cílení inflace	449
3.6.1	Historie cílení inflace	450
3.6.2	Explicitní inflační cíl	454
3.6.3	Transparentnost a odpovědnost centrální banky	456
3.6.4	Úloha inflačních předpovědí	458
3.7	Transmisní mechanismus měnové politiky	459
3.7.1	Kanály měnové politiky	459
3.7.2	Přenos na ostatní tržní úrokové míry	467
3.7.3	Dopad očekávané inflace	468
3.7.4	Setrvačnost mezd a cen	469
3.7.5	Zpoždění v měnové politice	470
3.7.6	Měnová politika, HDP a zaměstnanost	473
3.8	Nezávislost měnové politiky	479
3.8.1	Vymezení nezávislosti centrální banky	479
3.8.2	Argumenty proti nezávislosti měnové politiky	482
3.8.3	Empirické poznatky	483
3.8.4	Nezávislost centrálních bank v některých zemích	486
3.9	Pravidla měnové politiky	489
3.9.1	Autopilot měnové politiky	489
3.9.2	Friedmanovo pravidlo	490
3.9.3	Taylorovo pravidlo	491
3.9.4	NAIRU	492

3.10	Měnová politika České národní banky	494
3.10.1	Cílení peněžní zásoby a měnového kurzu	495
3.10.2	Cílení inflace	500
3.10.3	Hodnocení měnové politiky ČNB	508
3.10.4	Budoucnost měnové politiky ČNB	510
3.11	Měnová politika eurosystému	513
3.11.1	Historie vzniku eurosystému	513
3.11.2	Měnová politika eurosystému	521
3.11.3	Pakt stability a růstu	527
3.12	Měnová politika Fedu	528
3.12.1	Historie Fedu	529
3.12.2	Struktura a měnová politika Fedu	533
3.12.3	Glass–Steagallův zákon	542
3.13	Měnová politika Velké Británie	544
3.13.1	Historie Bank of England	544
3.13.2	Měnová politika Bank of England	556
3.14	Další aspekty měnové politiky	560
4	Kurzová politika	565
4.1	Měnový kurz	565
4.1.1	Definice měnových kurzů	565
4.1.2	Fundamentální a technická analýza	571
4.2	Měnový trh	575
4.2.1	Obchodování na měnovém trhu	575
4.2.2	Globální měnový trh	580
4.2.3	Měnový trh v České republice	580
4.3	Metody stanovení rovnovážných měnových kurzů	584
4.3.1	Metoda parity kupní síly	584
4.3.2	Metoda platební bilance a vnitřní a vnější rovnováhy	586
4.3.3	Metoda peněžní zásoby	587
4.3.4	Metoda rovnováhy portfolia	588
4.3.5	Porovnání metod	589
4.4	Režimy měnových kurzů	590
4.4.1	Zlatý standard	591
4.4.2	Pevný kurz	601
4.4.3	Čistý, nezávislý a řízený plovoucí kurz	604
4.4.4	Měnový výbor	604
4.5	Cizoměnové intervence	608
4.5.1	Podstata cizoměnových intervencí	609
4.5.2	Důvod cizoměnových intervencí	610
4.5.3	Efektivnost intervencí	614
4.5.4	Příklady některých zemí	615

4.6	Platební bilance	620
4.7	Zlato	625
4.7.1	Obchodování se zlatem	626
4.7.2	Zlato a centrální banky	630
4.7.3	Historie českého zlata	634
4.8	Tobinova daň	638
4.9	Dolarizace	640
4.9.1	Výhody a nevýhody dolarizace	640
4.9.2	Další aspekty dolarizace	642
4.9.3	Diskuse v USA	643
4.9.4	Dolarizované země	644
4.10	Kurzová politika České národní banky	647
4.10.1	Měnová odluka	648
4.10.2	Měnové režimy České republiky	649
4.10.3	Způsob vyhlášení měnových kurzů České národní banky	656
4.10.4	Limity na měnové pozice obchodních bank	657
4.10.5	Přechod na euro	660
4.11	Měnové krize	662
4.11.1	Měnová krize v Mexiku	662
4.11.2	Měnová krize v České republice	664
5	Platební styk	685
5.1	Platební nástroje	685
5.1.1	Základní pojmy	685
5.1.2	Bankovní platby	687
5.1.3	Elektronické bankovníctví	697
5.2	Hrubé a čisté platební systémy	698
5.2.1	Hrubé platební systémy	698
5.2.2	Podstata započtení	700
5.2.3	Čisté platební systémy	704
5.2.4	Rizika platebních systémů	711
5.3	Platební styk v České republice	714
5.3.1	Právní předpisy o platebním styku	714
5.3.2	Zúčtovací centrum České národní banky	720
5.3.3	Cizoměnový mezibankovní platební styk	730
5.4	Platební styk v Evropské unii	731
5.5	Platební styk v USA	734
	Závěr	735
	Literatura	741